

COALIȚIA CIVICĂ PENTRU ALEGERI LIBERE ȘI CORECTE

ASOCIAȚIA PROMO-LEX

RAPORT nr.2

Monitorizarea alegerilor locale noi

din 19 mai 2013

Perioada de monitorizare: 1 – 17 mai, 2013

Publicat 19 mai 2013 ora 21.05

Acest proiect beneficiază de asistență tehnică și financiară din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Raportul nr. 2 de monitorizare a alegerilor locale noi din

19 mai 2013

CUPRINS:

I. REZUMAT

II. EFORTUL DE MONITORIZARE PROMO-LEX

III. CONSTATĂRI

- A. Administrația publică**
- B. Administrația electorală**
- C. Listele electorale**
- D. Concurenții electorali**
- E. Finanțele concurenților electorali**
- F. Mass-media locală/regională**

IV. RECOMANDĂRI

I. REZUMAT

Prezentul raport cuprinde perioada 1 – 17 mai 2013, descrie contextul electoral și reflectă principalele evoluții în campania electorală, prestația concurenților electorali inclusiv sub aspectul finanțării campaniei. La fel atrage atenția la prestația autorităților publice locale și electorale, raportate la prevederile cadrului normativ și limitele prescrise de timp.

Efortul de monitorizare a constatat că APL a respectat în mare parte prevederile legislației electorale privind oferirea spațiilor pentru afișaj electoral dar și a localurilor/spațiilor publice pentru organizarea întâlnirilor electorale. APL a manifestat un comportament echilibrat și a tins să creeze condiții egale pentru concurenții electorali. Totuși, efortul de monitorizare a observat cazuri în care APL au oferit spațiile pentru întruniri electorale fără a încheia contracte în acest sens cu concurenții.

Observatorii au constatat neutralitatea membrilor organelor electorale și o prestare conștientă a atribuțiilor funcționale. Urmare a cursurilor de instruire organizate de organele electorale ierarhic superioare funcționarii electorali aplică în mare parte uniform prevederile generale ale legislației electorale. Totuși, s-au raportat cazuri de interpretări neuniforme și înțelegere superficială a normelor legale ce țin de aplicarea sancțiunilor pentru situații de presupuse cazuri de utilizare a resurselor administrative, utilizarea materialelor publicitare nemarcate și plasarea lor în spații interzise, prezentarea rapoartelor financiare de către concurenții electorali.

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat în această perioadă o campanie electorală deosebit de dinamică și diversă. Practic în toate localitățile majoritatea concurenților electorali au distribuit și au plasat afișaj electoral, au organizat întâlniri cu alegătorii. Unii concurenți electorali au organizat evenimente de amploare în localități, de genul concertelor electorale, multe din acestea cu participarea chiar și a liderilor de nivel raional și național a partidelor politice care au candidați înscriși în cursa electorală. Concurenții electorali s-au antrenat în organizarea acțiunilor de salubritate, reparație a diferitor obiecte de menire social-culturală, au oferit diferite cadouri electorale etc. Promo-LEX rămâne în continuare deosebit de îngrijorat de eschivarea concurenților electorali în declararea tuturor mijloacelor financiare utilizate în campanie, utilizarea resurselor administrative, utilizarea afișelor electorale nemarcate și plasarea acestora în spații interzise.

În context, Promo-LEX invită toți concurenții electorali să reflecte în rapoartele financiare toate cheltuielile suportate pentru organizarea concertelor electorale, acțiunilor sociale și de salubritate, transport și editarea materialelor de agitație electorală etc. Pe de altă parte, Promo-LEX solicită organelor electorale să fie mai prudenți la verificarea rapoartelor financiare și respectarea plafoanelor maxime de cheltuieli pentru fiecare localitate în parte.

Totodată, observatorii salută tentativele concurenților electorali de a contesta acțiunile neloiale ale altor concurenți, inclusiv prin solicitarea de a fi excluși din cursa electorală din motive care țin de utilizarea resurselor administrative, raportarea financiară neadecvată și utilizarea afișelor electorale nemarcate corespunzător etc.

Efortul de monitorizare Promo-LEX menționează necesitatea de implicare continuă și mai activă a presei locale și regionale în reflectarea campaniei electorale. În special rolul mass-media poate fi remarcat la prezentarea activității administrației electorale, a informațiilor despre concurenți și finanțării campaniilor acestora, precum și prin organizarea dezbatelor electorale.

Proiectul „Monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013” beneficiază de asistență financiară din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în prezentul raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

II. EFORTUL DE MONITORIZARE PROMO-LEX

Monitorizarea alegerilor locale noi, preconizate pentru 19 mai 2013, este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte „Coaliția 2009”. „Coaliția 2009” este o uniune benevolă de organizații non-guvernamentale, care implementează proiecte de îmbunătățire a procesului electoral și sporire a încrederii cetățenilor în acest proces.

Activitatea efortului de monitorizare Promo-LEX este coordonată de către 7 observatori grupați în echipa centrală care îndeplinește sarcini de comunicare și management general a efortului de monitorizare, coordonare a rețelei de observatori, analiza informației, asigurare logistică. Echipa centrală își desfășoară activitatea din data anunțării alegerilor locale generale până la elaborarea raportului final de observare a alegerilor, incluzând astfel constatări ale perioadei preelectorale și post electorale, după caz.

Efortul de monitorizare Promo-LEX cuprinde o rețea de 5 observatori pe termen lung care vor monitoriza procesul electoral în toate circumscripțiile electorale de nivelul I, din cele 5 localități ale Republicii Moldova în care vor avea loc alegeri locale noi. Toți observatorii vor raporta constatările într-o formă standardizată, în baza observării directe, întâlnirilor cu interlocutori și consultarea documentelor oficiale. În ziua alegerilor, observatorii pe termen lung vor activa și în calitate de observatori pe termen scurt statici în secțiile de votare deschise în localitățile respective.

Efortul de monitorizare Promo-LEX nu este un organ de anchetă și nu are drept scop probarea constatărilor observate. Drept sursa exclusivă de elaborare a rapoartelor publice a efortului de monitorizare au servit rapoartele standardizate prezentate de către observatori. Rapoartele date au fost întocmite în baza observării directe, întâlnirilor cu interlocutorii și consultarea documentelor oficiale. Acestea sunt remise de către observatori pentru analiză imediat după constatarea evenimentelor cu caracter electoral. Recomandările misiunii Promo-LEX sunt formulate cu bună credință și urmăresc îmbunătățirea procesului electoral. Acestea pornesc de la faptele constatate și indică cu precădere direcția intervenției necesare, fără a dicta soluții specifice.

Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat înainte de începerea activității un cod de conduită al observatorului național Promo-LEX. Principalele obligații morale incluse în Cod sunt buna-credință, non partizanatul politic și operativitatea. Codul este disponibil pe pagina web a Asociației – www.promolex.md.

În activitatea de monitorizare a alegerilor, Promo-LEX va atrage o atenție deosebită modalității de susținere financiară a campaniilor electorale în toate cele cinci localități. Metodologia de monitorizare a finanțării campaniilor electorale și formularele de raportare financiară întocmite și utilizate de către observatorii Promo-LEX sunt elaborate în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților de monitorizare civică a finanțelor partidelor politice și a concurenților electorali” care se realizează cu suportul financiar oferit de Fundația Est-Europeană, din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Proiectul „Monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013” beneficiază de asistență financiară din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în prezentul raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

III. CONSTATĂRI

A. Administrația publică

Acordarea locurilor pentru întâlniri cu alegătorii

Conform art.47 alin.6 Cod Electoral, autoritățile administrației/instituțiile publice nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.

Cu toate acestea, observatorii Promo-LEX au raportat mai multe cazuri în care, diverși concurenți electorali au organizat activități de amploare, inclusiv și în spațiile/localurile stabilite de APL fără a fi încheiate contracte în acest sens și fără a fi achitată chiria acestor spații/localuri. Majoritatea APL nu a stabilit taxe pentru utilizarea spațiilor/localurilor publice de către concurenții electorali. Totodată APL au respectat prevederile legale menționate mai sus în sensul că, toți concurenții electorali au fost tratați egal atunci când au solicitat spații/localuri pentru întâlniri cu alegătorii.

B. Administrația electorală

În mare parte, administrația electorală și-a îndeplinit obligațiunile prescrise de cadrul normativ. Observatorii au raportat în mai multe cazuri că, administrația electorală a tins să informeze cât mai pe larg posibil alegătorii cu privire la posibilitatea de verificare a datelor în listele electorale, distribuind invitațiile pentru alegători etc. Totuși, efortul de monitorizare a constatat și unele întârzieri în respectarea termenelor fixate de programul calendaristic, dar și lacune în respectarea riguroasă a procedurilor electorale. Îngrijorătoare este situația privind pregătirea logistică a secțiilor de votare, în special în ceea ce ține de lipsa safeurilor în incinta BESV.

Dotarea tehnică a organelor electorale

Potrivit p.31 al Regulamentului cu privire la activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 396 din 14 decembrie 2006, sediul biroului electoral al secției de votare trebuie să fie utilat cu mobilă necesară, dulapuri, safeu, telefon, mijloace anti-incendiu.

Observatorii Promo-LEX au constatat că, toate BESV sunt utilizate cu mobila necesară pentru activitate. Totodată, cât privește dotarea BESV cu telefoane, acestea lipsesc în toate cele trei BESV din comuna Chetrosu. În comuna Manta la Consiliul Electoral de Circumscripție telefonul a fost instalat abia în data de 7 mai 2013. De asemenea, observatorii Promo-LEX au constatat că, practic majoritatea BESV nu au safeuri, excepție fiind doar BESV din satul Visoca. Un caz aparte îl reprezintă BESV nr. 25 și 26 din comuna Mincenii de Jos, sediile cărora (căminele cultural din localitate), practic până în data de 15 mai 2013 au fost în reparații, ambele birouri fiind nevoite să activeze în sediul Primăriei, unde se află și Consiliul Electoral de Circumscripție. În BESV din satul Olișcani, r. Șoldănești și comuna Manta, raionul Cahul observatorii Promo-LEX au constatat de asemenea, la data raportării lipsa mijloacelor anti-incendiu.

Modificarea listei de membri ai organelor electorale

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat că, în perioada de raportare practic nu au fost operate modificări semnificative în componența organelor electorale, excepție fiind doar situația din cele două BESV din comuna Manta în care, inițial nu au fost incluși reprezentanți ai PCRM (Gâscă Lidia M., și Gâscă Lidia I.) din motivul că, acestea nu participaseră la instruirea realizată de către

CEC. Totuși, după ce persoanele menționate au fost la instruire la CEC, acestea au fost incluse în componența BESV.

Vizibilitatea secțiilor de votare

Potrivit p.30 al Regulamentului cu privire la activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 396 din 14 decembrie 2006, pe frontispiciul clădirii în care se află biroul electoral al secției de votare se afișează inscripția în limba de stat și într-o altă limbă utilizată de populație în localitatea respectivă: "Biroul electoral al secției de votare nr. __ pentru alegerile _____".

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat că, vizibilitatea secțiilor de votare nu a fost asigurată pe deplin, așa cum este indicat în Regulamentul CEC invocat mai sus. Astfel, spre ex. în majoritatea localităților, inscripția respectivă a fost plasată pe frontispiciile clădirilor cu întârziere. În Mincenii de Jos, raionul Rezina având în vedere faptul că, BESV au activat în această perioadă, de facto în sediul Primăriei (din cauza reparațiilor în sediile BESV), inscripția dată a fost plasată pe sediul Primăriei. În satul Olișcani, raionul Șoldănești, inscripția respectivă a fost un timp îndelungat plasată doar pe panoul cu afișaj electoral de la intrarea în Primărie, anunțând că, BESV se află în incinta primăriei (acolo unde se află și Consiliul electoral de circumscripție). În satul Visoca BESV la fel se află în aceeași clădire cu Consiliul electoral de circumscripție, pe ușa casei de cultură fiind plasată doar inscripția „Consiliul Electoral de circumscripție nr 33/71”.

Primirea cererilor și întocmirea listei alegătorilor care vor vota la locul aflării

Potrivit art. 55 alin. (4) a Codului Electoral și conform programului electoral, în perioada 5 mai – 18 mai 2013 (termen limită ora 18.00 ziua precedentă votării) alegătorii, care din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu pot veni în localul de votare, pot vota la locul aflării dacă depun în acest sens o cerere în scris la BESV.

Observatorii Promo-LEX au constatat că, în toate localitățile BESV realizează prevederea legală menționată mai sus. Numărul cererilor primite de BESV variază, astfel încât există localități în care, la data raportării existau depuse doar câteva cereri (cel puțin 7 în comuna Chetrosu, cel puțin 2 în satul Visoca) precum și localități în care s-a constatat un număr mai sporit de cereri (cel puțin 26 cereri în comuna Mincenii de Jos, cel puțin 41 cereri în satul Olișcani, cel puțin 50 în comuna Manta). Observatorul Promo-LEX din satul Olișcani a constatat că, unii concurenți electorali au luat modele de cereri de votare la locul aflării pentru a le distribui alegătorilor în localitate. Ulterior observatorul Promo-LEX din Olișcani a constatat însă și un caz în care, membrii BESV au respins circa 5 cereri din cauza că păreau a fi scrise de aceeași mână, iar la verificare, persoanele care erau indicate în respectivele cereri au spus că nu au depus astfel de cereri. Aceste cereri nu au fost înregistrate.

Aducerea la cunoștință publică a timpului și locului votării. Diseminarea invitațiilor la votare

Potrivit art. 29 alin. (7) - consiliul electoral de circumscripție numerotează secțiile de votare din circumscripție și aduc la cunoștință publică informația despre hotarele fiecărei secții de votare, adresa sediului birourilor electorale ale secțiilor de votare, adresa localului pentru votare și modul de contactare pentru relații. Art. 30 lit. d) - comunică populației care locuiește pe teritoriul secției de votare data și locul votării, asigură pregătirea localului pentru votare, instalarea urnelor și a cabinelor de vot, organizează votarea în ziua stabilită, ia măsuri pentru a asigura ordinea în localul secțiilor.

Efortul de monitorizare a constatat că, din cele cinci localități în care la 19 mai 2013 vor avea loc

alegeri, doar într-o singură localitate (comuna Mincenii de Jos) diseminarea invitațiilor la votare s-a realizat în conformitate cu calendarul electoral aprobat de CEC (până la 8 mai inclusiv). În celelalte localități invitațiile au fost distribuite cu întârzieri de la o zi (comuna Chetrosu și satul Olișcani) și până la o săptămână (comuna Manta și satul Visoca). În comuna Manta invitațiile au fost recepționate de către BESV abia în data de 10 mai 2013, acestea fiind distribuite ulterior.

Depunerea cererilor privind acreditarea observatorilor

Conform prevederilor art. 63 alin. (1) și calendarul CEC, până la 14 mai 2013, inclusiv, „la cererea concurenților electorali, consiliul electoral de circumscripție acreditează câte un observator pentru monitorizarea alegerilor în secțiile de votare. Persoanele de încredere ale candidaților, de asemenea, pot fi acreditate ca observatori.” (alin. 1).

Observatorii Promo-LEX au constatat că, consiliile electorale de circumscripție realizează această prevedere legală. Astfel, la fiecare circumscripție electorală au fost înregistrați cel puțin câte un observator din partea concurenților electorali.

Adoptarea hotărârii privind aprobarea textului buletinului de vot pentru alegerea primarului și a consilierilor și a tirajului buletinelor de vot. Transmiterea către CEC, până la 10 mai 2013, inclusiv a hotărârii privind aprobarea textului și tirajul buletinului de vot, precum și a simbolurilor electorale a concurenților, în variantă electronică și pe hârtie

Conform art. 48 alin. (1), 130 și conform calendarului CEC, până la 7 mai 2013, inclusiv „Modelul buletinului de vot pentru alegerile locale se stabilește de Comisia Electorală Centrală, iar textul se aprobă prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție respectiv”.

În patru din cele cinci localități Consiliile electorale de circumscripție au adoptat în termen hotărârile privind aprobarea textului buletinului de vot. În comuna Mincenii de Jos această hotărâre a fost adoptată la 8 mai, cu o zi întârziere. Toate hotărârile au fost transmise la CEC în termen.

C. Listele electorale

Accesul alegătorilor la listele electorale

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat că, alegătorii au acces la listele electorale, BESV informând cetățenii despre posibilitatea verificării datelor înscrise în listele electorale. Cu toate acestea, foarte puțini alegători s-au prezentat la BESV pentru ași verifica datele înscrise în liste. Din acest considerent, în majoritatea localităților membrii BESV au verificat corectitudinea întocmirii listelor electorale inclusiv și prin vizitarea alegătorilor la domiciliu.

Calitatea listelor electorale

Observatorii Promo-LEX au constatat că, în unele localități (comuna Manta, satul Olișcani și satul Visoca) listele electorale erau prezente doar într-un singur exemplar. În comuna Manta, lista electorală nu avea semnătura reprezentantului APL. În listele electorale din comuna Chetrosu au fost identificate mai multe erori tehnice (*lipsea cifra 0 de la începutul IDNP*) în datele personale ale alegătorilor.

În general, listele electorale au fost completate cu datele despre persoanele care au împlinit vârsta de 18 ani de la ultimele alegeri și sunt excluse persoanele care au decedat în acest răstimp. Listele electorale conțin date despre persoanele care vor vota în baza pașaportului de tip ex-sovietic. În acest context, având în vedere modificările operate în Codul electoral prin Legea nr. 108 din 3 mai

2013, cetățenii cu pașapoarte de tip ex-sovietic la fel vor avea posibilitatea să-și exercite dreptul de vot.

D. Concurenții electorali

Efortul de monitorizare a constatat în această perioadă o intensificare semnificativă a activităților electorale ale concurenților. Practic în toate localitățile majoritatea concurenților electorali au distribuit și plasat afișaj electoral, au organizat întâlniri cu alegătorii. Unii concurenți electorali au organizat chiar și evenimente de amploare în localități, de genul concertelor electorale, multe din acestea cu participarea chiar și a liderilor de nivel raional și național a partidelor politice care au candidați înscriși în cursa electorală. Unii concurenți electorali au organizat acțiuni de salubritate, reparație a diferitor obiecte de menire social-culturală, au oferit diferite cadouri electorale etc.

Întâlniri electorale și concerte electorale

Comuna Chetrosu, raionul Anenii Noi

La 30 aprilie 2013 ora 19.30 în Chetrosu–Neamț concurentul electoral din partea PDM Iachimenco Valentina a organizat și a desfășurat o întâlnire cu aprox. 20 alegatori. La această întâlnire a mai participat și Rotaru Gheorghe, președintele organizației raionale a PDM.

La 11 mai ora 17.00 în s. Todirești, comuna Chetrosu concurentul electoral Ignat Oleg din partea Partidului Acțiunea Democratică a organizat și a desfășurat la terasa de vară din localitate o întâlnire cu aprox. 30 alegatori. La eveniment a participat și Mihai Godea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

La 14 mai 2013, ora 18:00 lângă căminul cultural din s. Todirești Partidul Democrat din Moldova a organizat un concert întru susținerea concurentului electoral al PDM la funcția de primar. La concert au cântat Ion Suceanu și Zinaida Julea. În cadrul evenimentului, de pe scena adusă din Chișinău cu această ocazie au ținut discursuri Valentina Iachimenco (candidatul PDM), Marian Lupu (Președinte PDM, deputat), miniștri din partea PDM, precum și oaspeți din 10 raioane ale țării, inclusiv doamne-primari. Oaspeții la eveniment s-au deplasat cu două microbuze (numere de înmatriculare KAU 756 și CPX 258). La concertul organizat de către PDM au participat circa 400 persoane, locuitorii din Chetrosu-Neamț și Chetrosu-Bâc fiind transportați cu 3 autobuse mari. La eveniment au fost prezenți și circa 30 tineri îmbrăcați în tricouri cu simbolică PDM.

La 16 mai 2013 ora 18:00 în parcul din s. Todirești Leonid Zalevschi, candidatul la funcția de primar din partea PLDM a organizat și a desfășurat o întâlnire cu alegătorii. La eveniment au participat aproximativ 200 de locuitori. De asemenea, la eveniment au fost prezenți Vlad Filat (Președinte PLDM), Liliana Palihovici (vice-Președinte a Parlamentului), Andrei Usatîi (Ministru al Sănătății), primari din alte localități din raionul Anenii Noi din partea PLDM. După această întâlnire, invitații/susținătorii concurentului electoral din partea PLDM s-au deplasat în satul Chetrosu-Neamț unde erau așteptați de aproximativ 100 de locuitori.

Satul Olișcani, raionul Soldănești

La 6 mai 2013, în jurul orei 20:00 în satul Olișcani, în fața Casei de Cultură organizația de tineret a PDM a organizat o discotecă la care au participat circa 50 tineri. Evenimentul a fost organizat după ce candidatul a înaintat un demers corespunzător Primăriei Olișcani.

La 14 mai 2013, ora 18:00 în sala de ședințe a Primăriei a avut loc întâlnirea candidatului la funcția de primar, Barcari Victor cu alegătorii din localitate (aprox. 20-25 persoane). La eveniment a

participat și Igor Dodon, deputat PSRM care s-a deplasat cu automobil marca Skoda Superb, nr. de înmatriculare K AR 526. La eveniment a fost prezentă și televiziunea locală, postul Impuls TV.

La 15 mai 2013 ora 16:30 a avut loc întâlnirea concurentului electoral din partea PLDM la funcția de primar cu alegătorii din localitate (aprox. 150 persoane). La eveniment au mai fost prezenți Vlad Filat (Președinte PLDM), deputatul M. Nasu, președintele filialei raionale PLDM și Alexandru Relișchi (președintele raionului Șoldănești), directorul spitalului din or. Șoldănești și directorul centrului de sănătate din Șoldănești. Evenimentul a avut loc sub supravegherea poliției care însă era îmbrăcată în civil, fiind observat și inspectorul de poliție Lisnic A.. Invitații/susținătorii concurentului electoral s-au deplasat cu 3 automobile: Chevrolet Cruze (număr de înmatriculare K AW 939), BMW X5 (număr de înmatriculare C NN 750) și SKODA Superb (număr de înmatriculare C PX 301).

La 16 mai 2013 candidatul PLDM la funcția de primar a organizat o întâlnire cu alegătorii în incinta centrului de sănătate Olișcani (inițial evenimentul fusese planificat să aibă loc în sala de ședințe a Primăriei). Deși adunarea urma să fie organizată în cabinetul medicului șef, dat fiind numărul mare de participanți (circa 45-50 persoane), evenimentul a fost desfășurat în holul instituției. La eveniment au fost prezenți și deputatul M. Nasu, președintele raionului Șoldănești Alexandru Relișchi, șeful companiei de asigurări sociale, șeful spitalului raional Șoldănești, șeful centrului medicilor de familie Șoldănești. Invitații concurentului electoral s-au deplasat cu 2 automobile: Chevrolet Aveo (număr de înmatriculare SD AG 088), Mitsubishi Outlander (număr de înmatriculare C LM 815).

La 17 mai, 2013 (ora 17:00) Partidul Democrat din Moldova a organizat în fața Casei de cultură un concert întru susținerea concurentului electoral al PDM la funcția de primar. La concert au cântat Ion Suruceanu și Zinaida Julea. În cadrul evenimentului, de pe scena mobilă adusă din Chișinău (autocar Iveco, nr. de înmatriculare K TV050) au ținut discursuri Adrian Sveclă, candidatul PDM, Marian Lupu și Iurie Bolboceanu (deputați în Parlamentul Republicii Moldova), Valentina Buliga (Ministrul protecției sociale, familiei și copilului), Marcel Răducan (Ministru Construcțiilor) precum și Eleonora Graur (președinta raionul Rezina), primarii satelor Șestaci, Glinjeni și Găuzeni precum și șeful Red-Nord Șoldănești. La concertul organizat de către PDM au participat circa 500 persoane. Invitații la eveniment s-au deplasat cu mai multe automobile, nr. de înmatriculare RM G108, C OX 743, C IS 999, C OW 272, K KK 555, C PT 444, C QL 143 și K TM 047. Au fost observate și două microbuze cu numere de înmatriculare de Șoldănești. La eveniment au fost prezenți și circa 100 tineri îmbrăcați în tricouri PDM (veniți în localitate încă de dimineață) care au purtat drapelul partidului pe durata evenimentului.

Tot la 17 mai 2013 (ora 16:00 – 18:00) candidatul la postul de primar din partea PAD, Teodor Garabajiu a organizat în sala de ședințe a Primăriei o adunare cu circa 40 alegători. La eveniment a participat și deputatul Mihai Godea.

Comuna Manta, raionul Cahul

La 7 mai, între orele 18:00 – 20:00 în fața gimnaziului din comuna Manta a avut loc întâlnirea electorală a candidatului PD Pascal Ion cu alegătorii. La eveniment au mai participat și Valentina Buliga (Ministrul muncii protecției sociale și familiei) (a venit cu automobilul Dacia Logan C OS 809), Avram Micinschi (președintele raionului Cahul), Vladimir Calmîc și Elena Bacalu (vicepreședinți ai raionului Cahul). De asemenea, au mai fost prezenți și alți membri ai PDM, inclusiv și circa 16 tineri îmbrăcați în tricouri albastre cu simbolica Partidului Democrat care s-au deplasat cu un autobuz Etalon de pe ruta urbană Cahul, nr. de înmatriculare CH BE 654. În cadrul

întâlnirii alegătorilor le-a fost prezentat candidatul PDM la funcția de Primar, Ion Pascal care a spus că a reparat monumentul ostașilor căzuți în cel de-al doilea război mondial și a promis că va încerca să restaureze și stadionul din localitate până la alegeri. La întâlnirea electorală au participat aproximativ 100 de persoane din care până la 30 erau membri din Cahul ai Partidului Democrat. Microfonul și boxele utilizate în cadrul întâlnirii cu alegătorii au fost conectate la curentul electric de la gimnaziu. La fel din gimnaziu au fost aduse și scaune pentru persoanele în vârstă care au participat la această întâlnire. Ion Pascal a comunicat observatorului Promo-LEX că, acestuia nu i s-au solicitat mijloace financiare pentru organizarea întâlnirii electorale pe teritoriul gimnaziului precum și pentru curentul electric utilizat.

În aceeași zi și la aceleași ore candidatul PCRM la funcția de primar, împreună cu Pavel Anton, liderul fracțiunii PCRM din consiliul orașenesc Cahul și Petru Burlacu, primarul orașului Cahul mergeau prin localitate pe jos și vorbeau cu cetățenii, distribuind totodată și ziarul Comunistul din 3 mai N 13 (847). Pe prima și pe ultima pagină a ziarului erau publicate articole despre Constantin Paduraru, candidatul PCRM la funcția de primar al comunei Manta, un interviu cu acesta precum și opinii ale unor consăteni care îl susțin.

La 10 mai, ora 17:30 în fața casei de cultură din localitate a avut loc întâlnirea electorală a candidatului PLDM la funcția de primar Violeta Hîncu. La aceasta întâlnire a fost prezent și Vlad Filat (Președinte PLDM), precum și alți membri de partid din raionul Cahul. Înaintea întâlnirii electorale a fost oficiată o slujbă la biserica din localitate în memoria primarului decedat Neagu Ion. După slujbă Vlad Filat a ținut un discurs prezentând candidatul PLDM la funcția de primar a comunei Manta. La eveniment au fost prezenți aprox. 80 persoane dintre care circa 25 erau veniți din raionul Cahul. Participanții veniți din afara localității s-au deplasat cu două autobuse: un autobuz de pe ruta N7 din orașul Cahul, nr. de înmatriculare CH BD 017 și unul marca Mercedes, număr de înmatriculare CH AY 198. Alți participanți din raion au venit cu automobilele personale dar și cu un automobil a PLDM din raionul Florești. Vladimir Filat a venit cu automobilul de marca Škoda superb, nr. de înmatriculare C PX 301. La eveniment au fost prezenți și polițiști îmbrăcați în civil. Pe parcursul întâlnirii au fost distribuite drapelul mici cu simbolica PLDM. Drapelul nu aveau indicate tirajul, tipografia și alte detalii despre comandă.

La 15 mai 2013 Partidul Democrat din Moldova a organizat un concert în comuna Manta întru susținerea concurentului electoral al PDM la funcția de primar. La concert au cântat Ion Suruceanu și Zinaida Julea. În cadrul evenimentului, de pe scena adusă din Chișinău cu această ocazie au ținut discursuri Ion Pascal, candidatul PDM, Marian Lupu și Igor Corman (deputați în Parlamentul Republicii Moldova), Valentina Buliga (Ministrul protecției sociale, familiei și copilului) precum și președintele și vicepreședinții raionului Cahul din partea PDM, președinții de organizații raionale ale PDM din raioanele Cantemir și Leova, alți membri ai PDM. La concertul organizat de către PDM au participat circa 700 persoane, inclusiv au fost aduse cu autobusul (număr de înmatriculare CH AY 085) și cu un maxi-taxi de pe ruta N7 din orașul Cahul și din satul Pașcani. La eveniment au fost prezenți și muți tineri îmbrăcați în tricouri PDM.

Satul Visoca, raionul Soroca

La 8 mai 2013, la ora 13:00, în incinta Școlii Speciale din satul Visoca, a avut loc o întâlnire cu alegătorii, organizată de către Eduard Braniște, candidatul PL la funcția de primar. La întâlnire au fost prezente circa 30 persoane, membri ai colectivului școlii speciale unde activează și candidatul la funcția de primar al satului Visoca. La această întrunire Braniște a prezentat platforma sa electorală și a menționat totodată și despre faptul că, datorită relațiilor foarte bune pe care le are cu

reprezentantul S.A. "Drumuri Soroca", un autogreder a reparat recent drumurile din localitate.

La 8 mai 2013, în jurul orei 11:00, în fața Centrului Medicilor de Familie din satul Visoca, candidatul la funcția de primar din partea PLDM, Rotari Aliona, a organizat o întâlnire cu alegătorii la care au participat aprox. 50 persoane. Pentru a susține candidatura PLDM la funcția de primar, la eveniment a participat și Andrei Usafii (Ministrului Sănătății). După întâlnire, Aliona Rotari împreună cu Ministrul au mers pe la casele locuitorilor satului pentru a discuta cu aceștia. Ulterior, în seara aceleiași zile (ora 17:00) Aliona Rotari a mai organizat o întâlnire cu circa 90 persoane pe teritoriul unui depozit de produse cerealiere din localitate. La această întâlnire Aliona Rotari a fost susținută de un alt ministru din partea PLDM, Vasile Bumacov.

La 9 mai 2013, în jurul orei 18:00, în fața Casei de Cultură din satul Visoca, candidatul la funcția de primar din partea PLDM, Aliona Rotari a organizat o întâlnire cu alegătorii la care au participat în jur de 120 persoane. La întâlnirea dată, candidatura Dnei Aliona Rotari a fost susținută și de prezența Prim-ministrului interimar, Iurie Leancă, și de către deputatul Alexandru Cimbriciuc. Iurie Leancă, a susținut un discurs, în cadrul căruia a expus platforma electorală a Partidului Liberal Democrat din Moldova în general și a îndemnat alegătorii să susțină candidatul lor în alegerile locale din 19 mai 2013 la funcția de primar. După eveniment a fost organizat un concert în sala mare a Casei de Cultură din satul Visoca, susținut de către interpretul Anatol Mîrzenco, care de asemenea a îndemnat alegătorii s-o susțină pe Aliona Rotari.

La 15 mai 2013, în jurul orei 18:00, în incinta Casei de Cultură din satul Visoca, candidatul la funcția de primar din partea PCRM, Gorceac Nona, a organizat o întâlnire cu alegătorii la care au participat în jur de 35 persoane. La întâlnirea dată, candidatul Gorceac Nona a fost susținută de către Galina Balmuș, deputat din partea PCRM și Elena Botnarenco, primar de Soroca. Elena Botnarenco și Galina Balmuș au susținut câte un discurs, în cadrul căruia a expus platforma electorală a PCRM și au îndemnat alegătorii să susțină candidatul lor în alegerile locale din 19 mai 2013 la funcția de primar. În cadrul întâlnirii au fost distribuite pliantele candidatului Nona Gorceac (fără date despre tiraj, tipografie etc.). Invitații din afara localității s-au deplasat cu un automobil cu nr. de înmatriculare K GR 309.

La 16 mai 2013, în intervalul orelor 17:00-20:00, în incinta sălii mari a Casei de Cultură din satul Visoca, a avut loc întâlnirea cu alegătorii a candidatului la funcția de primar din partea Partidului Democrat din Moldova, Marin Buzilă. Evenimentul organizat a inclus și un concert cu participarea artiștilor Ion Suruceanu și Zinaida Julea, care în repetate rânduri au îndemnat alegătorii să susțină candidatul Marin Buzilă la funcția de primar. În susținerea candidatului au ținut discursuri mai mulți demnitari de stat prezenți la eveniment –Valeriu Lazăr (Viceprim-ministru, Ministrul Economiei al Republicii Moldova), Marcel Răducan (Ministrul dezvoltării regionale și construcțiilor), Igor Corman (deputat PDM), Primarul de Edineț, președinții organizațiilor teritoriale PDM din toate raioanele de nord a Moldovei precum și întreaga echipă a fracțiunii Partidului Democrat din raionul Soroca. La eveniment au participat aproximativ 300 de alegători. În preajma Casei de Cultură din satul Visoca a fost observat automobilul cu numărul de înmatriculare RM P 022.

Utilizarea resurselor administrative

La 3 mai 2013, ora 13:30 concurentul electoral la funcția de primar al satului Visoca Marin Buzilă, director al liceului din sat a organizat o întâlnire cu aproximativ 40 persoane în incinta sălii de festivități a Liceului Teoretic Visoca. La eveniment a mai participat și Valentina Buliga, Ministrul Muncii Protecției Sociale și Familiei. Concurentul electoral și-a prezentat platforma electorală, după

care Valentina Buliga a ținut un discurs, îndemnând alegătorii să susțină concurentul electoral din partea partidului pe care îl reprezintă. În cadrul evenimentului au mai ținut discursuri două persoane care au menționat că activează în același colectiv cu Buzilă și că acesta este cea mai potrivită candidatură pentru funcția de primar al localității. Participanților le-au fost distribuite pliante (fără date despre tiraj, tipografie etc.) cu mesaje de îndemn întru susținerea concurentului electoral.

La 16 mai 2013, aprox. la ora 10:20 administrația Gimnaziul "Nicolai Nigai" din satul Todirești comuna Chetrosu a organizat în timpul lecțiilor o întâlnire a profesorilor cu Valentina Iachimenco, candidatul PDM la funcția de primar în comuna Chetrosu. Evenimentul a avut loc în sala de festivități a gimnaziului, care este concomitent și local al secției de votare nr. 14 din comuna Chetrosu.

Afișe electorale în locuri neautorizate și afișaj electoral fără indicarea însemnelor necesare

Comuna Manta, raionul Cahul

În comuna Manta, practic toți stâlpii din centrul satelor Manta și Pașcani sunt înclieiați cu afișe electorale ale concurenților PLDM, PDM, PAD și PPRM. Doar doi candidați electorali, candidatul din partea PCRM și candidatul independent, Dumitru Pascal nu au afișe electorale.

Pe pilonii de electricitate din centrul localității și pe drumul național care trece prin toata localitatea sunt lipite afișele electorale ale candidatului Neagu Dumitru (Partidul Popular din Republica Moldova). Afișele date nu conțin informația despre tiraj, tipografie și alte detalii ale comenzii.

Mai multe afișe ale candidatului PAD la funcția de Primar, Angela Lazăr au fost observate în diverse locuri nepermise (stâlpi, indicatoare rutiere). Aceste afișe aveau indicat faptul că au fost achitate din fondul electoral, tirajul de 100 bucăți dar nu era indicată tipografia la care au fost produse.

Afișele candidatului PDM la funcția de Primar, Ion Pascal la fel au fost observate în mai multe locuri nepermise (pe pilonii din localitate). Aceste afișe nu conțin datele despre tiraj, comandă etc. La fel, pe țeava de gaz care trece prin localitate, pe garduri și pe pereții caselor particulare au fost observate banerele aceluiași concurent electoral.

Candidatul PLDM la funcția de Primar în comuna Manta, Hîncu Violeta a agățat prin localitate doar banere, amplasate pe stâlpi, garduri și case particulare.

Satul Visoca, raionul Soroca

În satul Visoca au fost observate, începând cu 12 mai 2013 banerele concurentului electoral Marin Buzilă, PDM cu mesajul „Noi votăm Marin Buzilă” (dimensiuni aprox. 1,60m x 0,50m). Acestea sunt amplasate în gospodăriile alegătorilor și pe diferite clădiri/case din localitate.

De asemenea, concurentul electoral din partea PCRM a distribuit în cadrul întâlnirilor cu alegătorii pliantele care au fost observate și în perioada precedentă de raportare.

Comuna Mincenii de Jos, raionul Rezina

Observatorii Promo-LEX au constatat că, reprezentanții partidului Renaștere-Vozrojdenie și reprezentanții PDM au distribuit în localitate, pe străzi și în timpul întâlnirilor cu cetățenii pliante care nu conțin date despre tipografie, tiraj etc.

Satul Olișcani, raionul Soldănești

Banere cu datele concurentului electoral PDM din satul Olișcani, au fost amplasate între pilonii de electricitate din localitate. De asemenea, au fost observate și câteva banere și postere ale aceluiași

concurrent pe gardurile din localitate, pe pod și pe ușa unui magazin alimentar. Atât banerele cât și posterele respective nu conțin date despre tiraj, tipografie etc.

Observatorii Promo-LEX au constatat și prezența masivă, în locuri interzise din localitate a afișajului electoral al candidatului PLDM la funcția de primar. Astfel, afișele electorale ale candidatului PLDM au fost observate pe ușa din interiorul primăriei, în incinta centrului de sănătate Olișcani, pe un chioșc pentru pâine, pe geamurile unui magazin alimentar. Toate afișele candidatului PLDM conțin informația despre tiraj comanda și tipografie.

Observatorul Promo-LEX a constatat că, concurenții electorali la funcția de primar din satul Olișcani din partea PDM, Partidul Popular din Republica Moldova și PSRM au amplasat pe panourile electorale postere și au distribuit pliante informaționale (PPRM și PSRM) care nu conțin date despre tiraj, tipografie etc.

Comuna Chetrosu, raionul Anenii Noi

În comuna Chetrosu, observatorii Promo-LEX au constatat prezența posterelor concurrentului electoral din partea Partidului Acțiunea Democratică (PAD), Ion Alexei pe pilonii de electricitate din localitate. Posterele nu conțin informația despre tiraj, tipografie, comandă etc.

În comuna Chetrosu observatorii au observat materialele de agitație electorală ale concurenților electorali Valentina Iachimenco (PDM), Ignat Oleg (PAD) și Ion Alexei (Partidul Popular din Republica Moldova) amplasate pe panouri autorizate dar fără a conține date despre tiraj și tipografie. Concurenții electorali Valentina Iachimenco (PDM) și Ignat Oleg (PAD) au distribuit și felicitări cu ocazia sărbătorii de Paște, de asemenea fără date despre tiraj și tipografie. La 15 mai 2013, ora 10, pe gardul de vis-à-vis cu gimnaziul “Nicolai Nigai”, la o distanță mai mică de 50 metri de la secția de votare nr. 14 din Todirești era afișat bannerul “NOI Votăm V. Iachimenco”.

Distribuirea cadourilor electorale și/sau coruperea alegătorilor

Comuna Manta, raionul Cahul

La intrarea în localitatea Manta dinspre orașul Cahul a fost amplasată o stație de așteptare a transportului. Aceasta a fost construită ca urmare a promisiunii făcute de către candidatul PPRM la funcția de primar, Neagu Dumitru.

Concurentul electoral din partea PDM a reparat monumentul ostașilor din localitate căzuți în cel de-al doilea război mondial. De asemenea, observatorul Promo-LEX a constatat că, candidatul PDM la funcția de primar a realizat una din promisiunile făcute locuitorilor comunei și a reparat, din spusele locuitorilor, stadionul gimnaziului din satul Pașcani – a fost instalat un gard nou iar pe gard erau amplasate și banerele candidatului.

Satul Visoca, raionul Soroca

Cu ocazia sărbătorii de Paște Blajinilor, candidatul la funcția de primar din partea PDM a instalat o poartă nouă la intrarea în cimitirul din sat.

De asemenea, candidatul la funcția de primar din partea PLDM, Aliona Rotari a donat bisericii din sat un covor cu suprafața de circa 10m².

La 15 mai 2013, în jurul orelor 10.00, concurentul electoral din partea PCRM a instalat pe teritoriul adiacent Casei de Cultură un mini-teren de joacă pentru copii.

Comuna Mincenii de Jos, raionul Rezina

La 15 mai 2013, candidatul nr. 1 de pe lista de candidați în consilieri ai PLDM, Tatiana Brașoveanu

a informat observatorii Promo-LEX despre faptul că, anterior, în timpul unei întâlniri cu alegătorii din 6 mai 2013 a promis că PLDM, prin intermediul donațiilor de la membrii de partid, va efectua lucrări de reconstrucție a bisericii din s. Mincenii de Sus. Tot candidatul a declarat că, suma necesară pentru reparația bisericii ar putea ajunge până la 40.000 lei și că la data respectivă încă nu erau făcute careva cheltuieli, urmând ca banii să fie achitați după finisarea lucrărilor. În timpul vizitei la biserică, observatorii Promo-LEX au constatat că, în curtea bisericii eram mai multe materiale de construcție (ciment, vopsea) iar lucrările de reparație erau în toi (muncitorii vopseau fațada bisericii).

Din spusele alegătorilor care au participat la întâlnire, PLDM a promis sătenilor că vor acorda bani și pentru reparația unei fântâni arteziene care se afla în s. Mincenii de Sus. Începând cu 14 mai au fost inițiate lucrările de reparație la doua fântâni din s. Mincenii de Jos (la fântâni erau aduse burlane iar la una din fântâni era adus și acoperișul).

De asemenea, din informația prezentată Promo-LEX de către locuitorii din comună, reprezentanții PLDM au schimbat la 15 mai 2013 ușa de la intrare a punctului medical din Mincenii de Sus.

În 15 mai 2013, observatorii Promo-LEX au mai constatat că, compania Red-Nord a efectuat în perioada 10-17 mai 2013 lucrări de iluminare a străzilor. Lucrătorii de la Red-Nord au instalat lumina la 4-5 stâlpi din s. Mincenii de Sus și 4 stâlpi din s. Mincenii de Jos. Localnicii au spus că aceste lucrări se fac de către Partidul Democrat iar cablurile cu curent sunt trase de la casele oamenilor. Lucrătorii de la Red-Nord susțin că iluminarea este făcută doar pentru o perioadă scurtă de timp. Implicarea PDM în aceste acțiuni se confirmă și prin faptul că, toate aceste lucrări de amenajare, reconstrucție se regăsesc de fapt sub formă de promisiuni în pliantele electorale distribuite în localitate și discursurile candidaților. Observatorii Promo-LEX au constatat de asemenea pe parcursul zilelor următoare că, alte promisiuni electorale ale PDM precum amenajarea unor izvoare din comună și restabilirea unor porțiuni de drum la fel erau în toi în ultimele zile de campanie.

Contestații

Contestațiile depuse în perioade monitorizată de către concurenții electorali au vizat:

- Încălcarea prevederilor art.64 alin. 6 din Codul Electoral al Republicii Moldova privind difuzarea materialelor publicitare care nu conțin mențiuni referitoare la data tipării, tirajul materialului și denumirea tipografiei care le-a tipărit. Astfel de cazuri au fost înregistrate în Visoca, Olișcani, Chetrosu, unde PLDM și candidații săi din aceste localități au contestat la CEC și respectiv la Consiliile Electorale de Circumscripție acțiunile PCR (Visoca), PAD și PPRM (Chetrosu), PDM (Olișcani și Chetrosu) solicitând în toate cazurile excluderea din cursa electorală a candidaților din partea partidelor respective. În urma examinării contestațiilor, Consiliile electorale de Circumscripție au decis din diverse considerente de a nu exclude din cursă respectivii candidați. În cazul candidaților PDM din Olișcani și PPRM din Chetrosu aceștia au fost doar avertizați de către Consiliile Electorale de Circumscripție.

PLDM și candidatul PLDM la funcția de primar în comuna Chetrosu, Zalevschi Leonid s-au adresat ulterior la Judecătoria Anenii Noi fiind nemulțumiți de hotărârea Consiliului Electoral de Circumscripție și de hotărârea CEC de a nu da curs solicitării de a elimina din cursa electorală candidatul PDM, Valentina Iachimenco. Judecătoria Anenii Noi a respins ca neîntemeiată solicitarea reclamanților. Hotărârea instanței poate fi atacată în ordine de recurs în termen de trei zile la Curtea de Apel Bender.

- Încălcarea prevederilor art.47 alin. 7 din Codul Electoral al Republicii Moldova privind afișarea în loc neautorizat a materialelor electorale publicitare contestate. Astfel de situații au fost examinate de către Consiliul Electoral de Circumscripție Nr. 13 Olișcani, la sesizarea candidatului din partea PLDM împotriva candidatului PDM care a fost avertizat să nu admită asemenea încălcări. O situație similară a fost examinată și de către Consiliul Electoral de Circumscripție nr. 5 Chetrosu care s-a autosesizat cu referință la banerele și posterele concurenților electorali din partea PDM și PPRM amplasate în locuri interzise. Consiliului Electoral de circumscripție Chetrosu a hotărât avertizarea respectivilor concurenți electorali și au sesizat totodată Inspectoratele de Poliție Anenii Noi și Șoldănești.
- Încălcarea prevederilor art. 47 alin. 6 a Codului Electoral cu privire la utilizarea resurselor administrative. O astfel de contestație a fost examinată de către Consiliul Electoral de Circumscripție nr. 33/71 Visoca fiind depusă de către candidatul PCRM la funcția de primar, Nona Gorceag. Gorceag Nona a reclamat comportamentul candidatului PDM la funcția de primar, Buzilă Marin care, a participat în 27 aprilie 2013 la înmânarea buletinelor de identitate tinerilor din școala-internat din satul Visoca, alături de angajații Ministerului Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor, ÎS CRIS „Registru”, ÎS „Poșta Moldovei” care au oferit totodată și alte bunuri acestei instituții și tinerilor respectivi. Consiliul Electoral de Circumscripție a respins contestația din motivul că, descrierea faptelor invocate sunt presupuse ca încălcări.

E. Finanțarea campaniei electorale

Articolul 38 din Codul Electoral și Regulamentul CEC privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice stabilesc condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale. Astfel, conform alin. 8, art. 38 din Codul Electoral, concurenții electorali urmau să prezinte o dată la două săptămâni organelor electorale respective rapoarte financiare, care trebuie să conțină informații referitoare la venituri și cheltuieli conform destinației.

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat că, în perioada de raportare unii concurenți electorali au ezitat să raporteze veniturile și cheltuielile iar alții au depus rapoarte incomplete, cu erori. De asemenea, unii concurenți electorali nu au realizat de la bun început care sunt responsabilitățile lor sub aspectul raportării financiare și au lăsat ca partidele politice care i-au înaintat să prezinte rapoartele financiare pentru activitățile care de fapt au fost realizate de către și în beneficiul concurentului electoral nemijlocit înregistrat la consiliul electoral de circumscripție.

Efortul de monitorizare Promo-LEX este îngrijorat că, cheltuielile pentru onorariile interpreților, materialele de construcție utilizate la reconstrucția diferitor obiecte de menire social-culturală, cheltuielile de transport, publicitate electorală și multe altele mai rămân încă în afara rapoartelor financiare.

Comuna Chetrosu, raionul Anenii Noi (la funcția de primar candidează 9 concurenți)

Din 9 concurenți electorali 7 au prezentat primul raport financiar cu întârziere. De asemenea, din acești 9 concurenți electorali, 8 dintre primele rapoarte financiare au fost prezentate în formă liberă și indicau 0 atât la venituri cât și la cheltuieli. Singura excepție o reprezintă raportul prezentat de concurentul electoral Alexei Ion, candidatul PPRM care a prezentat un raport financiar care include de fapt veniturile și cheltuielile efectuate de către partid pentru toți candidații săi electorali din 4 circumscripții electorale (Manta, Visoca, Olișcani, Chetrosu). Astfel, pentru toate 4 localități au fost

raportate venituri din donații - 10.000 lei iar la cheltuieli – 6755.95 lei pentru afișaj electoral. Nu este însă posibilă calcularea exactă a cheltuielilor concurentului electoral al PPRM din Chetrosu și evident raportarea acestora la plafonul maxim stabilit.

De asemenea, Iachimenco Valentina, PDM a prezentat la 15.05.2013 cel de-al doilea Raport financiar bisăptămânal pentru a 3-a și a 4-a săptămână de raportare, cu o întârziere de 2 zile. Raportul financiar a fost prezentat de această dată conform formularului stabilit de CEC. La capitolul 2.1 - încasări bănești din donațiile persoanelor fizice figurează suma de 8900 lei, dintre care la capitolul 3 - plăți bănești în perioada de gestiune sunt indicate cheltuieli în sumă de 7700.77 lei. Soldul mijloacelor bănești pentru săptămâna de raportare 3-4 este de 1199,23 lei.

Mincenii de Jos, raionul Rezina (la alegerile consiliului local participă 6 concurenți electorali)

Din 6 concurenți electorali 4 au prezentat primul raport financiar cu întârziere, unul înainte de termen și unul la termen. Toate rapoarte financiare au fost prezentate în formă liberă și indicau 0 atât la venituri cât și la cheltuieli.

Comuna Manta, Cahul (la funcția de primar candidează 6 concurenți)

Din 6 concurenți electorali 4 nu au prezentat primul raport financiar declarând verbal că, personal concurenții nu a avut cheltuieli și venituri în primele 2 săptămâni ale campaniei electorale iar rapoartele urmau să fie prezentate de către partidele pe care le reprezintă direct la CEC.

Concurentul electoral Neagu Dumitru PPRM care a prezentat un raport financiar care include de fapt veniturile și cheltuielile efectuate de către partid pentru toți candidații săi electorali din 4 circumscripții electorale (Manta, Visoca, Olișcani, Chetrosu). Astfel, pentru toate 4 localități au fost raportate venituri din donații - 10.000 lei iar la cheltuieli – 6755.95 lei pentru afișaj electoral. Nu este însă posibilă calcularea exactă a cheltuielilor concurentului electoral al PPRM din Manta, și evident raportarea acestora la plafonul maxim stabilit.

Pascal Dumitru, candidat independent a prezentat primul raport financiar la 2 mai, înainte de termenul limită. Raportul financiar prezentat în formă liberă fără indicarea numelui, prenumelui candidatului sau a semnăturii acestuia. La capitolul venituri nu a declarat nimic iar la capitolul cheltuieli a declarat 150 lei, susținând verbal că a procurat hârtie A4, dar fără a menționa acest lucru în raport.

De asemenea, Pascal Ion, PDM a prezentat la 17.05.2013, în termen cel de-al doilea Raport financiar bisăptămânal pentru a 3-a și a 4-a săptămână de raportare precum și pentru a 5-a și a 6-a săptămână de raportare. Raportul financiar a fost prezentat de această dată conform formularului stabilit de CEC. În raportul pentru a 3-a și a 4-a săptămână de campanie, la capitolul 2.1 - încasări bănești din donațiile persoanelor fizice figurează suma de 14680,87 lei, dintre care la capitolul 3 - plăți bănești în perioada de gestiune sunt indicate cheltuieli în sumă de 6847,87 lei pentru cheltuieli de publicitate, inclusive și publicitate poligrafică. În raportul pentru a 5-a și a 6-a săptămână de campanie, la capitolul 2.1 - încasări bănești din donațiile persoanelor fizice figurează suma de 4680,87 lei, dintre care la capitolul 3 - plăți bănești în perioada de gestiune sunt indicate cheltuieli în sumă de 7833 lei pentru recompense, cheltuieli de publicitate, sonorizare în cadrul evenimentelor publice și servicii bancare. Soldul mijloacelor bănești pentru săptămâna de raportare 5-6 este de 3152,13 lei.

Satul Visoca, raionul Soroca (la funcția de primar candidează 6 concurenți)

Din 6 concurenți electorali 5 au prezentat primul raport financiar cu întârziere. De asemenea, din acești 6 concurenți electorali, 5 dintre primele rapoarte financiare au fost prezentate în formă liberă și indicau 0 atât la venituri cât și la cheltuieli. Singura excepție o reprezintă raportul prezentat de

concurrentul electoral Vescu Viorica, candidatul PPRM care a prezentat un raport financiar care include de fapt veniturile și cheltuielile efectuate de către partid pentru toți candidații săi electorali din 4 circumscripții electorale (Manta, Visoca, Olișcani, Chetrosu). Astfel, pentru toate 4 localități au fost raportate venituri din donații - 10.000 lei iar la cheltuieli – 6755.95 lei pentru afișaj electoral. Nu este însă posibilă calcularea exactă a cheltuielilor concurrentului electoral al PPRM din Visoca.

Satul Olișcani, raionul Șoldănești (la funcția de primar candidează 6 concurenți)

Din 6 concurenți electorali doar 2 au prezentat primul raport financiar. Aceștia au prezentat raportul financiar în forma stabilită de CEC. Concurrentul electoral Garabajiu Teodor, candidat PAD nu a indicat venituri și cheltuieli dar în același timp arată un sold de 1 leu. Singura excepție o prezintă raportul concurrentul electoral Barcari Victor, candidatul PPSRM care a prezentat primul raport financiar la 7 mai 2013, cu o întârziere de 7 zile, indicând doar cheltuieli de transport în sumă de 588 lei, servicii de comunicații – 200 lei și alte materiale - 100 lei. Totodată, concurrentul respectiv nu a indicat nimic la surse de venit.

Alți 4 concurenți electorali nu au prezentat nici un raport financiar ci doar o declarație verbală prin care au anunțat Consiliul Electoral de Circumscripție despre faptul că nu au avut nici venituri și nici cheltuieli.

F. Mass-media locală/regională

În perioada de raportare, efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat doar publicitate electorală a concurenților fără ca presa să atragă atenție necesității de a informa cetățenii despre campania electorală. Astfel, în comuna Manta candidatul PCRМ la funcția de primar, Constantin Paduraru a beneficiat de publicitate electorală în ziarul Comunistul din 3 mai N 13 (847). Pe prima și pe ultima pagină sunt plasate articole despre candidatul PCRМ la funcția de primar al comunei Manta, un interviu cu acesta precum și afirmații ale unor consăteni în susținerea sa.

În ziarul Jurnal de Chișinău din data de 10 mai 2013 a fost publicat articolul „Eu am încredere în înțelepciunea oamenilor din satul meu!” în susținerea candidatului la funcția de primar din satul Olișcani, Garabjii Teodor. Nu este specificat în ziar dacă articolul a fost achitat din fondul electoral sau despre alte condiții, circumstanțe în care a fost posibilă publicarea acestui articol.

La 3 mai 2013 în ziarul raional din Soroca, „Realitate-PLUS” a fost publicat articolul „Доброга дороже денег” potrivit căruia, angajații Ministerului Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor, ÎS CRIS „Registru”, ÎS „Poșta Moldovei”, vicepreședintele raionului Soroca, alți membri PDM, precum și Marin Buzilă, candidatul PDM la funcția de primar în satul Visoca au organizat la 27 aprilie 2013 un eveniment în cadrul căruia au înmănat elevilor școlii internat din Visoca, care au atins vârsta majoratului, actele de identitate. De asemenea, în articol se mai vorbește despre faptul că, din mijloacele întreprinderilor de stat menționate au fost procurate pentru elevii școlii internat mai multe bunuri materiale.

IV. RECOMANDĂRI

- Instituirea unor standarde minime privind condițiile tehnice, amenajarea și asigurarea logistică a localurilor organelor electorale în coraport cu numărul alegătorilor incluși în listele electorale de

bază, precum și graficul de activitate a organelor electorale;

- Consiliile electorale de circumscripție și Comisia Electorală Centrală să asigure o mai bună vizibilitate a BESV prin controlul asupra respectării prevederilor care se conțin la acest capitol în Regulamentul cu privire la activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare;
- Respectarea de către Consiliile Electorale de Circumscripție a calendarului electoral elaborat de CEC, în special cu referință la termenii prestabiliți pentru informarea alegătorilor despre timpul și locul votării (diseminarea invitațiilor);
- Concurenții electorali, partidele politice să se abțină de la utilizarea resurselor administrative, oferirea cadourilor electorale, afișarea materialelor publicitare în locuri interzise precum și a materialelor care nu conțin date despre tiraj, tipografie etc.;
- Autoritățile relevante să se autosesizeze iar oponenții politici să se monitorizeze reciproc sub aspecte de finanțare a campaniei electorale și să solicite autorităților electorale să ia măsuri față de concurenții care admit asemenea încălcări;
- Comisia Electorală Centrală și Consiliile Electorale de Circumscripție să supravegheze și să ia măsuri față de încălcarea legislației electorale sub aspectul ne-conformării concurenților electorali cerințelor și termenelor de raportare financiară;
- Aprofundarea instruirii în domeniul legislației electorale a tuturor membrilor organelor electorale, în special în domeniul analizării și luării unor hotărâri pe marginea situațiilor care țin de neprezentarea sau calitatea rapoartelor financiare ale concurenților electorali;
- Instruirea profundă a partidelor politice / concurenților electorali în domeniul raportării financiare pentru a evita în cadrul viitoarelor scrutine situații când concurenții electorali nu prezintă rapoarte financiare sau le prezintă incomplet;
- Mass-media locală/regională să participe mai activ la reflectarea proceselor electorale din teritoriu.